

for bliver urimelig høje, naar vedkommende Sogne skal bære dem alene. Jeg opfatter maaske den højtærede Hr. Undervisningsministers Udtalelser rigtigt, naar jeg mener, at han ogsaa selv erkender, at det kunde være ønskeligt, om end maaske vanskeligt, at fastsætte en Norm. Der kunde maaske ogsaa forhandles om at søge at finde en bedre Maalestok angaaende Oprettelsen af tyske Skoler, om det skal afgøres efter Forældrenes Antal eller efter Børnenes Antal, og hvorledes Tallene nærmere skal beregnes.

Jeg vender mig atter til nogle Udtalelser af den højtærede Hr. Udenrigsminister. Den højtærede Hr. Udenrigsminister mente, at jeg kom ofte hertil i et Sus og Brus af tyske Bladrøster, der gav Indtryk af at skulle forberede min Optræden her i Rigsdagen, og det virkede meget uheldigt og forstyrrende netop for mig, fordi disse Røster var fulde af Lidenskab, medens jeg prøvede roligt at afveje, hvad jeg sagde. Maa jeg allerførst sige, at det er dog en temmelig forældet Anskuelse, at man skulde censurere Pressen; jeg har ikke set, at man gør det her i Danmark. Jeg er heller ikke af den Mening, at det virker heldigt, og naar der er Tale om dette Kor af Bladrøster, der endog kommer med saa stærke Udfald som det, Ministeren nævnte, at anklage Danmark for, at det gør sig skyldigt i en uafbrudt Række af Forbrydelser — hvad jeg selvfølgelig ikke billiger —, maa jeg maaske minde om, hvilket Kor, hvilken Orkan af Bladrøster det tyske Folk har været udsat for i mere end 5 Aar, hvor det var daglig Kost at kalde os Forbrydere, og Ententens Ministre førte Koret, som Kjellén har eftervist i et Eftermæle for Bethmann-Hollweg, og danske Forfattere og danske Blade var stærkt med i det Kor, hvad Deres egen Chr. Reventlow kan fortælle Dem og har fortalt. Alt dette ligger i Baggrunden, og man kan ikke undre sig over, at mange bitre Følelser kommer frem i disse Udtalelser gennem Bladrøsterne. Det har ganske vist ikke virket heldigt, men det er maaske dog bedre, at de kommer frem, saa at man kan høre dem, end at de døges. I det mindste er det saaledes, at naar saadant skal blive bedre, hvad jeg ogsaa kun kan ønske, maa det ske ved Gensidighed.

Den højtærede Hr. Statsminister har gjort mig opmærksom paa, at der gaves ikke nogen folkeretlige Bestemmelser angaaende Embedsmændenes Forhold, hvorledes man skulde behandle dem i nyhvervede Landsdele. Det er jo rigtigt,

men jeg havde nær sagt, at der i Grunden ikke er mange Stumper tilbage af Folketretten, siden ogsaa den private Ejendomsret ikke mere anerkendes. Hvad jeg mente, var nærmest det, at den almindelige Retsfølelse talte i den Retning, at en saadan Overgang af Statshøjheden fra den ene til den anden Side ikke maatte gaa ud over dem, der var Statshøjhedens Bærere, nemlig Embedsmændene. Jeg gik maaske for vidt ogsaa i den Retning, naar jeg mente, at Preussen i 1864 havde fulgt den Grundsatning, men jeg maa dog gøre opmærksom paa, at de Tal, der blev nævnet af den højtærede Hr. Statsminister, og som jeg ikke har haft Lejlighed til at efterprøve, men som nok skal stemme med Virkeligheden, fordeles jo over et meget stort Omraade, og paa den anden Side ved jeg af egen Erfaring, at netop i de dansksindede Dele af Slesvig lod Preussen de dansksindede Embedsmænd, ogsaa Lærerne, sidde i stort Tal. Da jeg kom til mit Sogn i Vodder, var der udelukkende gamle danske Lærere, som neppe magtede det tyske Sprog. De sad der og raadede, endnu lige til jeg kom i 1896. Og naar man vilde prøve at opstille en Statistik over de Embedsmænd, baade de tyske og de indfødte, der nu maatte vige for de danske Embedsmænd, og sammenligne den med dem, der den Gang maatte vige, tror jeg, der vilde være flere, der nu maatte vige for de danske Embedsmænd.

Jeg maa tilføje, at jeg imidlertid har tilladt mig at give det høje Ting Kendskab til den Maade, hvorpaa Haderslev By har ment at maatte behandle de kommunale Embedsmænd der, og som jeg ikke synes er meget human eller hensynsfuld. Jeg venter Forslag fra Haderslevs Side, som jeg maaske kunde forelægge her, om, hvorledes der kan bødes paa disse Forhold.

Den højtærede Hr. Justitsminister mente at skulle undskylde det danske Militærs Optræden ved Tønder „Heimatsfest“. Man kan undskylde meget, og jeg synes, det er meget smukt, naar den højtærede Hr. Justitsminister træder ind for det danske Militær, men jeg mener ogsaa, at vore Klager har været berettigede. Det er rigtigt nok, at de Aftaler, der var truffet i Forvejen mellem Amtmanden og mig, var for løse, og at det havde været heldigere, om de havde været bestemtere. Men jeg maa maaske fortælle, at det netop var mig, der ønskede bestemte Anvisninger, hvad Flagningen angik, men jeg fik dem ikke. Hvad Æres-